

**Wyrok z dnia 8 czerwca 1994 r.
II URN 16/94**

Przepis § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 1983 r. w sprawie zasad obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego oraz pokrywania wydatków na te zasiłki (Dz. U. Nr 33, poz. 157 ze zm.), jako przepis stanowiący wyjątek od zasady ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego zawartej w art. 12 § 1 ustawy z 17 października 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 143) nie może być interpretowany rozszerzająco.

Przewodniczący SSN: Teresa Romer (sprawozdawca), Sędziowie SN: Stefania Szymańska, Maria Tyszel,

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Jana Szewczyka, po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 1994 r. sprawy z wniosku Norberta T. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w B. o podstawę wymiaru zasiłku chorobowego na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z dnia 27 grudnia 1993 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i o d d a l i ł rewizję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

U z a s a d n i e n i e

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., decyzją z 16 sierpnia 1993 r. przyjął za podstawę wymiaru zasiłku chorobowego wnioskodawcy Norberta T. wynagrodzenie otrzymane przez wnioskodawcę w kwietniu i maju 1993 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że niezdolność wnioskodawcy do pracy powstała 8 czerwca 1993 r. Zgodnie z § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 1983 r. w sprawie zasad obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego oraz pokrywania wydatków na te zasiłki (Dz. U. Nr 33, poz. 157 ze zm.) podstawę wymiaru zasiłku chorobowego należałoby ustalić wedle wynagrodzenia wypłaconego wnioskodawcy w marcu, kwietniu i maju 1993 r. Ponieważ zmiana warunków wynagrodzenia ustalonych w umowie o pracę nastąpiła w kwietniu 1993 r. podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie uzyskane przez Norberta T. w kwietniu i maju 1993 r.

Rozpoznając odwołanie od tej decyzji Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy wyrokiem z dnia 7 października 1993 r., [...], zmienił decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyjął za podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone wnioskodawcy za okres trzech miesięcy kalendarzowych, tj. za marzec, kwiecień i maj 1993 r.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Wojewódzki ustalił, że z dniem 1 kwietnia 1993 r. w

zakładzie pracy wnioskodawcy podwyższono wszystkim pracownikom wynagrodzenie zasadnicze. Zdaniem Sądu nie doszło do zmiany warunków wynagrodzenia ustalonych w umowie o pracę, lecz do podwyższenia głównego składnika wynagrodzenia.

Sąd Apelacyjny nie podzielił poglądu Sądu Wojewódzkiego i wyrokiem z 27 grudnia 1993 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Wojewódzkiego i oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny powołał się na art. 29 § 1 k.p. i uznał, że zmiana wysokości wynagrodzenia zasadniczego oznacza zmianę warunków wynagrodzenia oznaczonych w umowie o pracę. Wychodząc z tego założenia Sąd Apelacyjny stwierdził, że decyzja organu rentowego, którą przyjęto do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego zmienione w kwietniu 1993 roku wynagrodzenie jest zgodna z § 5 ust. 1 pkt 1 cytowanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów.

W rewizji nadzwyczajnej Minister Sprawiedliwości zarzucił temu wyrokowi rażące naruszenie art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 143 ze zm.), oraz § 5 ust. 4-6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 1983 r. w sprawie zasad obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego oraz pokrywania wydatków na te zasiłki (Dz. U. Nr 33, poz. 157 ze zm.). Na podstawie art. 417 § 1 k.p.c. Minister wniósł o uchylenie tego wyroku i oddalenie rewizji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy od wyroku Sądu Wojewódzkiego.

Rewizję oparto na zarzucie naruszenia § 5 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 1983 r. w sprawie zasad obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego... (wymienionego poprzednio). Przepis ten zezwala na ustalenie podstawy wymiaru zasiłku chorobowego w inny sposób niż określony przez art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. świadczeniach pieniężnych..., wówczas gdy pracownik otrzymuje wynagrodzenie w nowej wysokości wskutek zmiany warunków wynagradzania. Zdaniem wnoszącego rewizję, w zakładzie pracy, w którym zatrudniony był wnioskodawca nie doszło do zmiany dotychczasowych warunków płacy w rozumieniu art. 42 k.p.

Sąd Najwyższy ustalił i rozważył, co następuje:

Wnioskodawca jest zatrudniony jako radca prawny od 1 września 1973 roku. Zachorował 8 czerwca 1993 roku i jego niezdolność do pracy trwała do 31 sierpnia 1993 r.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (poprzednio już wymienionej): "podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne, miesięczne wynagrodzenie wypłacone pracownikowi za okres 3 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc w którym powstało prawo do zasiłku...".

Przepis ten upoważniał do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego wnioskodawcy na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia osiąganego przez niego w marcu, kwietniu i maju 1993 r.

Organ rentowy dokonał innego obliczenia podstawy wymiaru poprzez przyjęcie zarobków z maja i kwietnia 1993 r. Pominięcie zarobków z marca 1993 r. okazało się dla wnioskodawcy niekorzystne. Art. 13 ustawy z dnia 17 października 1974 r. o

świadczeniach pieniężnych... zawiera delegację ustawową określenia w drodze rozporządzenia m. in. wypadków, w których ze względu na charakter pracy lub zasady wynagradzania przyjmuje się za podstawę wymiar zasiłku chorobowego wynagrodzenie z innego okresu niż wymieniony w art. 12 ust. 1.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 1983 r. w sprawie zasad obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego (przytoczonym poprzednio) § 5 ust. 1 pkt 1 stanowi: "jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego nastąpiła zmiana wysokości wynagrodzenia w wyniku zmiany stanowiska pracy lub zmiany warunków wynagrodzenia ustalonych w umowie o pracę lub innym akcie nawiązującym stosunek pracy - podstawę wymiaru zasiłku stanowi przeciętne wynagrodzenie przysługujące po zmianie".

Z treści tego przepisu wynika możliwość przyjęcia do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego wynagrodzenia przysługującego po zmianie stanowiska pracy lub warunków wynagrodzenia otrzymanego za okres inny niż to wynika z art. 12 ust. 1 ustawy. Poza sporem pozostaje, że w zakładzie pracy, w którym zatrudniony był wnioskodawca doszło do podwyższenia stawek wynagrodzenia zasadniczego. Z pisma Dyrektora Zarządu Spółki z o. o. "B", w której zatrudniony jest wnioskodawca (k. 5 akt sądowych), wynika, że podwyższenie wynagrodzenia zasadniczego dotyczyło wszystkich pracowników firmy i nie powodowało ani zmiany stanowiska ani zmiany warunków wynagrodzenia ustalonych w umowie o pracę.

Z umowy tej (k. 3 akt sądowych) wynika też, że z dniem 1 kwietnia 1992 r. powierzono wnioskodawcy stanowisko radcy prawnego i przyznano wynagrodzenie zasadnicze miesięczne wg I kategorii zaszergowania w wysokości 4.000.000.zł oraz inne świadczenia wynikające z obowiązującego systemu.

Ustalenia Sądu Wojewódzkiego, iż w tych okolicznościach nie doszło do zmiany warunków wynagradzania ustalonych w umowie o pracę a jedynie do podwyższenia głównego składnika wynagrodzenia odpowiada treści zgromadzonego materiału dowodowego i jest zgodne z art. 29 k.p.

Art. 29 § 1 ust. 2 k.p. stanowi, iż umowa o pracę powinna określać wynagrodzenie odpowiadające rodzajowi pracy. Wnioskodawca w umowie o pracę miał przewidziane wynagrodzenie zasadnicze oraz inne świadczenia w tym, w związku z wykonywanym przez niego rodzajem pracy, dodatkowe wynagrodzenie z tytułu zastępstwa procesowego i nagrody regulaminowe.

Żaden element umowy o pracę nie uległ zmianie wskutek podwyższenia wynagrodzenia. Doszło jedynie, w całym zakładzie pracy, do podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego. Dokonane w ten sposób podwyższenie wynagrodzenia nie może być utożsamiane ze zmianą warunków wynagrodzenia wynikających z umowy o pracę o jakiej mowa w art. 42 k.p.

Przepis § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 1983 r. w sprawie zasad obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego... (Dz. U. Nr 33, poz. 157 ze zm.), jako przepis stanowiący wyjątek od zasady ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego zawartej w art. 12 § 1 ustawy z 17 października 1974 r. o świadczeniach pieniężnych... (jednolity tekst: Dz. U. 1983 r., Nr 30, poz. 143) nie może być interpretowany rozszerzająco.

W konsekwencji obliczenie podstawy wymiaru należnego wnioskodawcy zasiłku chorobowego powinno nastąpić wedle zasad art. 12 § 1 przytoczonej ustawy oraz § 1

ust. 1 wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów.

Kierując się powyższymi względami Sąd Najwyższy nie podzielił stanowiska Sądu Apelacyjnego i orzekł jak w sentencji.

=====